سانوں سُفنے مار گئے
سعد اللہ شاہ

اساں نس کے کتھے جاناں ایں اساں چاروں پاسوں گھر گئے آں
اساں اسماناں تے اُڈناسی اساں نظراں وچوں گر گئے آں
ساڈے ہتھوں سب داخون ہویا سانوں آدم زاد نہ آکھو ہُن
اساں رب دے منکر ہوگئے آں اساں اپنے آپ نوں بُھل گئے آں
ساڈے اندر آرے چلدے نیں اساں اندروں اندری چر گئے آں

اساں تے دن گنوا کے اپنے ایہہ راتاں سن لیّاں
اکھاں دے وچ تارے چمکے نیندراں اُڈ پُڈ گئیاں
پیار دی ایس اذیت اندر کجھ وی ہتھ نئیں آیا
دل دی باز نہ آیا اپنا، آساں، آساں رہیاں
اکھ دے کھوہ تے مجمع لگیا، پانی بھر دیاں سیاں

فہرست

سعداللہ شاہ دی شاعری

سچی گل ایہو ای اے کہ اسیں ویلے دی جس لہرے وچ سفر کر رہے آں اوہ شعر و ادب دے حوالے نال ایناں شاندار نئیں۔ لوکاں وچ مطالعے دا شوق نئیں رہیا۔ نہ ای اوہناں کول ایناں وقت اے کہ گھنٹے دو گھنٹے لئی کتاب کھول کے بہہ سکن۔ فیر وی کجھ لکھاری ایسے موجود نیں۔ جنہاں دیاں کتاباں چھپدیاں ای ہتھو ہتھ وک جاندیاں نیں تے دوجے مہینے ای کتاب دا اگلا ایڈیشن آ جاندا اے۔ ایناں لکھاریاں دی تعداد بہت تھوڑی اے۔ انگلاں تے گنے جا سکدے نیں۔ پر ایہہ ساڈے شعر و ادب دے محسن نیں کہ ایناں مطالعے دی میز دا لیمپ اکا ای نئیں بجھن دتا ـــــ

سعد اللہ شاہ دی ایہناں لکھاریاں وچوں اک نیں ——— نمایاں تے
سامنے بیٹھے ہوئے

سعد اللہ شاہ نے انگریزی وچ وی شاعری کیتی اے ۔
اُردو وچ وی تے پنجابی وچ وی ۔ ہن تک اوہناں دے 25 شعری
مجموعے شائع ہو چکے نیں ۔ جنہاں وچوں ۱ ۔ انگریزی دا 17 اُردو
دے تے 6 پنجابی دے نیں ۔ ہُن تک پنجابی شعری مجموعیاں
دے ناں ایس طراں نیں ۔ شہر خداواں دا ، وکھری چپ ،
ڈھلدے منظر ، موسم تیرے آون نال ، مکھڑا ، تے تازہ
مجموعہ سانوں سفنے مار گئے ۔ ایس تازہ مجموعے دے نال نال اوہناں
دی پنجابی شاعری دی کلیات وی زیر طبع اے ۔ جیہدے
وچ اوہناں دا ہُن تک دا پنجابی کلام یکجا کر دتا گیا اے ۔

سوچن دی گل اے کہ ایہہ کلیات چھاپن دی نوبت کیوں
آگئی ! ۔ ظاہر اے کہ ڈیمانڈ اے ۔ نئیں تے گھاٹے دا سودا کون
کردا اے ——— دوجی گل ایہہ وے کہ ڈیمانڈ کیوں اے ———

جے تسیں سعد اللہ شاہ دی شاعری پڑھی سُنی اے تے ایہدا جواب
مشکل نئیں ۔

سعد اللہ شاہ جی نال میری پہلی ملاقات کوئی بارہ ورہے پہلے
ہوئی سی ۔ پر اوہناں نال اک قلبی تعلق ذرا کو پہلے ای قائم ہو گیا سی ،
جدوں میں پہلی وار اوہناں دا کلام پڑھیا سی ۔ فیر ایہہ تعلق مزید پختہ ہوندا
گیا ۔ شاہ جی بڑے سچے تے کھرے آدمی نیں ۔ جو کجھ اوہناں دے دل
وچ ہوندا اے ، اوہو ای اوہناں دی زبان تے آؤندا اے ۔ جو
کجھ اوہ ایس محفل وچ کہہ رہے نیں اوہو ای کجھ اگلی وچ کہن گے ۔
دل فریب اوہناں دی فطرت وچ نئیں ۔ ایس " محرومی " دا اوہناں
نوں گھاٹا وی ہوندا اے ۔ پر اوہناں دی ایہہ عادت جا نئیں سکدی
کیوں جے ایہہ عادت نئیں اوہناں دی فطرت اے ۔ ایہو ای سادگی
تے سچائی ، جدوں جذبے دی کٹھالی وچ دی ہو کے شعر دی کیاری
وچ پُنگر دی اے تے ۔ ایہو جیہی شاعری ظہور وچ آؤندی اے ۔
جدے بارے کیہا جا سکدا اے پئی دل وچوں نکلی تے دل وچ

جا بیٹھی، یا، ایہہ تے میرے دل دی گل اے۔ مثلاً

تیرا میرا جوڑ دی کیہہ سی
پر اس عشق دا توڑ وی کیہہ سی

لوکاں دا وی ہاسا بنیا
انج رو دن دی لوڑ وی کیہہ سی

پیراں دا جدوں ساتھ نہ دیون پُھٹ پُھٹ رو دن چھالے وی
سمجھو رستہ بھل آئے نیں رستہ دسّن والے وی

توں کیہہ جانیں عشق دا رولا ایہہ تے پڑھ تو پھیڑا اے
ایتھے دریا بن جاندے نیں چھوٹے چھوٹے نالے وی

محبت دے موضوع نوں —— بھانویں اوہدے وچ وصل دا
چانن ہووے تے بھاویں، ہجر دے ہنیرے، اوہ بڑے سلیقے
نال، تے عام طور تے بول چال دے انداز وچ شعر بند کر دے
نیں۔ ایسے لئی اوہناں دی شاعری نوں فٹ مقبولیت وی مل جاندی
اے۔ جس طراں اوہناں دی شاعری رواں دواں اے۔ اوسے طراں
ای اوہناں دی کتاب ہتھو ہتھ ٹُری جاندی اے۔

اساں تے دن گنوا کے اپنے ایہہ راتاں سن لئیاں
اکھاں دے وچ تارے چمکے نیندراں اڈ پڈ گئیاں
پیار دی ایس اذیت اندر کجھ دی ہتھ نہ آیا
دل دی باز نہ آیا اپنا، آساں آساں رہیاں
اکھ دے کھوتے مجمع لگیا پانی بھر دیاں سیّاں

غزل کہن والے شاعر عام طور تے نظم دل توجہ نئیں کردے
تے نظماں کہن والے غزل توں گریزاں ای رہندے نیں۔ بہت
تھوڑے شاعر نیں جیہڑے دوہاں صنفاں دل توجہ کر دے نیں
تے اوہ شاعر ہور وی تھوڑے نیں، جیہڑے دوہاں اصناف
وچ ٹھیک ٹھاک طریقے نال رواں دواں تے مقبول نیں ——

سعداللہ شاہ دا شمار اینہاں شاعراں وچ ہندا اے جیہڑے غزل تے نظم دوہاں
تے عبور رکھدے نیں۔ تے دوہاں وچ اکو جیہی باکمال شاعری کردے نیں۔
زیرِ نظر مجموعے وچ اوہناں دی ہر نظم، دل دا پلّو پھڑ کے بہہ
رہندی اے۔ راز وی کوئی نئیں ایتھے۔ فطرت دے رنگ ۔
اوہناں ای ساڈی دوری پائی ۔ انجام۔ انکار دی تلخی ۔
سوچاں ۔ تے ہور کئی نظماں میرے خیال دی تصدیق کرن گیاں ۔

سعداللہ شاہ دی شاعری وچ فکر دے دیوے وی جگدے
نظر اؤندے نیں۔ پر ایتھے وی اوہناں دا انداز اوہوای رہندا اے۔
سلیس تے سجیلا۔ چنانچہ اوہناں دے ایہو جیہے شعر احساس
نوں چیر دے جاندے نیں۔

اپنی گل تے اڑنا پیئے گا
اپنے نال وی لڑنا پیئے گا

اکھ دے اگّے بنّا لاکے
اپنی اگ وچ سڑنا پیئے گا

جینا کوئی سوکھا تے نئیں
جسم دے پنجرے تڑنا پیئے گا

نویں سرے توں اٹھن دے لئی
وانگ درختاں جھڑنا پیئے گا

اگے ودھو تے سیاسی تے معاشرتی موضوعات اوندے نیں۔
ایتھے شاہ جی فکر تے احساس دی بھٹھی وچ بھجدے اؤندے نیں
تے فیر اوہی کجھ اوہناں دے قلم دی نوک تے اوندا اے جو کجھ اوہ
پوری سچائی تے دیانتداری نال محسوس کردے نیں۔

اوہناں دی نظم "ایٹم بم دا خوف" ویکھو!

اساں پنچھی کیہہ، اساں دیسے کیہہ
اساں روئیے کیہہ، اساں ہسیے کیہہ

اساں پنچھی ٹھیک نشانیاں تے
اساں اڈیئے کیہہ، اساں نسیے کیہہ

ساڈے بچے آہلنے روندے نیں
اساں مرے کیہہ، اساں ویسے کیہہ

اک گل ہور جنہیں خاص طور تے مینوں متوجہ کیتا۔ کہ اوہناں نے پنجابی شاعری اوس زبان وچ کیتی اے۔ جیہڑی ہر کوئی بولدا اے تے ہر کوئی سمجھدا اے۔ اج کل بولی جان والی پنجابی شاعری وچ اُردو دے لفظ وی رچ بس گئے نیں۔ چنانچہ اوہناں نے اپنے قاری تے سامنے نوں اوکھا نئیں ہون دِتّا۔ تے ایہہ اک قابلِ تعریف گل اے۔

تیرے نال کھلو نئیں سکدا
صداں نوں میں چھو نئیں سکدا

تیرا ناں ای لیا ایتھے
اپنا دامن دھو نئیں سکدا

حیرت دے وچ بیٹھا واں میں
ہس نئیں سکدا، رو نئیں سکدا

آخر وچ شاہ جی دی اک نعتیہ نظم ــــ کہ عشق نبیؐ وی سعداللہ شاہ تے رب دا خاص کرم اے۔ ایس نظم دا ناں اے ــــ اطہر ندیم ہوراں دی اک نعت سن کے۔

طاری سی اک عالم اس تے۔ جدا اوہنے نعت سنائی
دو جھیلاں وچ اتر گئی سی اندر دی رشنائی
اوہدیاں گلھاں اتے دگدے ویکھے سن دو اتھرو
جیہڑی گل اوہ کہہ نہ سکیا۔ دو ہنجواں وچ آئی
جتھے عشق نبیؐ دا ہووے۔ دیندا آپ دہائی
اوہ اتھرو تے دو نہراں سن جنت اندروں وگیاں
ایہہ نیں رازدیاں سب گلاں جانے کنج خدائی
دل کہندا سی آکھاں اوہنوں ایہہ دو اتھرو دے دے
ایہدے بدلے لے لے میتھوں میری کل خدائی

میری دعا اے کہ اوہناں دے دل وچ نبیؐ دے دیوے ہمیشہ جگدے رہن۔

اسلم کولسری
اُردو سائنس بورڈ

کجھ اپنے بارے وچ

پنجابی لخیاں مینوں کئی ورہے ہوگئے سن۔ دوستاں یاراں تے مداحواں نے کئی واراں ایس پاسے دھیان دوایا پر کوئی گل نہ بنی۔ اندروں کوئی اشارہ ای نئیں ملیا۔ خاص طور تے ابرار سحر تے آصف شفیع نے تے بہتا ای زور دتا پئی اپنی ماں بولی نوں چھڈناں نئیں چاہی دا۔ میں کیہہ کردا کوئی شعر ہوندا تے میں کہندا۔ "دمکھڑا" توں بعد پئی جیہڑا میرے ٹی وی گیتاں دا مجموعہ سی میں کوئی پنجابی غزل نظم نئیں کہہ سکیا۔ مسلسل اُردو شاعری ول رجحان رہیا تے اُتے تھلّے میرے چودہ شعری مجموعے آئے۔ اِس دے نال نال ٹی۔ وی تے دوسری ادبی مصروفیات نے وی وقت نئیں دتا۔ ایس توں وکھ میں "دن" وچ کالم وی لخنے شروع کردتے۔ کجھ ہور ادبی پراجیکٹ وی زیرِ غور رہے بس انج چل سو چل رہی۔

ہن کجھ دن پہلاں خزینہ علم و ادب دے بانی جناب نذیر محمد صا
نے مینوں آکھیا پئی اوہ میرے پنجابی شعری مجموعے نویں سرے تو
چھاپنا چاہندے نیں۔ بھاویں ایس توں پہلاں ایہہ تن تن وار چھپ چکنے
پر اوہ ذرا چنگے طریقے نال چھاپنا چاہندے نیں تے کلیات وی چھاپن دا ارا
رکھدے نیں۔ بس ایتھے آ کے اک موقع میرے ہتھ آ گیا پئی کلیات وچ تازہ شا
دا وادھا کرنا ضروری سی۔ میں سوچیا پئی چند نظماں کہہ دواں پر مینوں کیہہ پ
پئی اینیں عرصے دا رکیا ہویا ایہہ کم انج چل پینداں ایں۔ مینوں نئیں پتہ پئی ایہہ
ہویا پر تھوڑے عرصے وچ ایہہ اک سو سٹھ صفیاں دی کتاب تہاڈے ہتھ و
ایہدے پچھے کوئی شگفتہ لمحہ وی اے جیہڑا میری تخلیق دا سبب وی اے۔
محرک وی۔ اوہ لمحہ میرے تو وکھ وی رہنا چاہندا اے تے نال وی۔ میری سوچ
اوہدے خدّ و خال موجود نیں جیہڑے تہانوں شعراں وچ نظر آن گے۔

سعداللہ شاہ

نظماں غزلاں

○

کاش اساں اکائی تے آ جائیے
اساں بھیت حیاتی پا جائیے

اساں جینا ایں اساں مرنا ایں
بھلا کس گل توں گھبرا جائیے

ایویں بے بس ہو کے ، بہنا کیہہ
اک کربل نویں سجا جائیے

سانوں یاد کرے گا ویلا دی
کوئی ایسی پچھان بنا جائیے

اساں جیندے جی نئیں مر سکدے
اساں مر کے گل سمجھا جائیے

شاہ جی زور تے لگے گا فر
اساں بیڑی کنڈھے لا جائیے

اطہر ندیم ہوراں دی نعت سن کے

طاری سی اک عالم اس تے جد اوہنے نعت سنائی
دو جھیلاں وچ اتر گئی سی اندر دی روشنائی
اوہدیاں گلھاں اتے وگدے ویکھے سن دو اتھرو
جیہڑی گل او کہہ نہ سکیا دو ہنجواں وچ آئی
جتھے عشق نبیؐ دا ہووے دیندا آپ دہائی

اوہ اتھرو تے دو نہراں سن جنت وچوں وگیاں
ایہہ تے راز دیاں گلاں نیں جانیں کنج خدائی
دل کہندا سی آکھاں اوہنوں ایہہ دو اتھرو دے دے
ایہدے بدلے لے کے میتھوں میری کُل کمائی

○

اپنی گل تے اڑنا پئے گا
اپنے نال وی لڑنا پئے گا

اکھ دے اگے بنّا لا کے
اپنی اگ وچ سڑنا پئے گا

جینا کوئی سوکھا تے نئیں
جسم دے پنجرے تڑنا پئے گا

کون حقیقت منّے ایتھے
کوئی فسانہ گھڑنا پئے گا

نویں سرے توں اُٹھن دے لئی
وانگ درختاں جھڑنا پئے گا

شاہ جی ایڈا سوکھا دی نہئیں
وقت نوں بھج کے پھڑنا پئے گا

محبّت

ساڈی محبت ہور طرح دی تیری محبّت ہور
اپنی چپ وچ بیٹھ گئے آں کاہنوں پائیے شور

لوکاں نوں کیہہ پچھیے جا کے اپنے من وچ چور
شاہ جی اپنی خواہش اُتّے کس دا چلدا زور

ایہہ کم وی تے ہو جاناں ایں

جیہڑے دکھ ونڈاون آئے دے گئے نیں کجھ ہور
اکھاں دے وچ جنگل نچے بیلاں پا دے مور

چپ چپیتے تکّی جائیے ویلے دی اساں ٹور
شاہ جی انج ای ٹٹ جانی ایں اپنے ساہ دی ڈور

تیرے لئی تے گل ہوندی اے
نیندر اکھاں وچ روندی اے

یاد اے جیویں نیند سہیلی
بھر بھر خواباں نوں ڈھوندی اے

پھر کے ویکھ توں شہراں اندر
خلقت خورے کد سوندی اے

دس نئیں سکدا، اڈبینا واں
جسم نوں جدی واچھوندی اے

اکھ دا پانی مرن نہ دیویں
ایتھے اوہ کرناں بوندی اے

شاہ جی اوہیو اکھ اے جیہڑی
اپنا دامن وی دھوندی اے

O

تیتھوں ہٹ کے سوچ رہیا واں
خود توں کٹ کے سوچ رہیا واں

پہلاں بدل بنیا ساں پر
ہن میں چھٹ کے سوچ رہیا واں

سر دا مسئلہ آیا اے تے
کیوں سر سٹ کے سوچ رہیا واں

دشمن وڈا اے تے کیہہ اے
کیوں میں گھٹ کے سوچ رہیا واں

شاہ جی ہور کراں گا کیہہ میں
اوس توں ہٹ کے سوچ رہیا اے

کیویں بُھلاّں سبق میں اپنا
شاہ جی رٹ کے سوچ رہیا واں

انکار دی تلخی

اساں بجھ کے کتھے جاناں ایں اساں چارے پاسوں گھر گئے آں
اساں اسماناں تے اڈناں سی اساں نظراں وچوں گر گئے آں
ساڈے ہتھوں سب دا خون ہویا سانوں آدم زاد نہ آکھو ہن
اساں رب دے منکر ہو گئے آں اساں اپنے آپ توں پھر گئے آں
ساڈے اندر آرے چلدے نیں اساں اندرو اندریں چر گئے آں

آساں آساں رہیاں

اساں تے دن گنوا کے اپنے ایہہ راتاں سن لئیاں
اکھاں دے وچ تارے چمکے نینداں اُڈ پُڈ گئیاں
پیار دی ایس اذیت اندر کجھ دی ہتھ نہیں آیا
دل دی باز نہ آیا اپنا ، آساں آساں رہیاں
اکھ دے کھُوتے مجمع لگیا پانی بھر دیاں سیّاں

○

کیہہ اساں وڈّو وٹ چلیے
چل خاں رستہ کٹ چلیے

منزل والے رستے توں
ماڑا جنّا ہٹ چلیے

پہنچ گئے آں ایتھے تے
ایہہ پتھر دی چٹ چلیے

سانول سفنے مار گئے

اساں جھک کے کیویں سلام کریے
اساں کدی نہ ایویں کلام کریے

اساں خاص نوں خاص ای رہن دیے
پیئے ایویں نہ کسے نوں عام کریے

ایناں خواہشاں سانوں برباد کیتا
اساں سوچیا سی ذرا نام کریے

کنّاں بوجھ اے سوچاں دا
راہواں دے وچ سٹ چلیے

شاہ جی قسمت ویکھیے تے
پکی تھاں دی پٹ چلیے

شاہ جی اپنے حصّے دے
کجھ دانے تے چھٹ چلیے

جو سوچیا سی اوہ ہویا نئیں
اساں کس دے ناں ایہہ جام کریے

مری جان ایہہ کم آسان تے نئیں
کویں راہواں وچ قیام کریے

اج شاہ جی گل انجام کریے
خود آپ نوں اپنا غلام کریے

ایٹم بم دا خوف

اساں پچھیے کیہہ اساں دسیے کیہہ
اساں روئیے کیہہ اساں ہسیے کیہہ
اساں پنچھی ٹھیک نشانیاں تے
اساں اڈیے کیہہ اساں نسیے کیہہ

ساڈے بچے آلنے روندے نیں
اساں مریے کیہہ اساں وسیے کیہہ

راز وی کوئی نئیں ایتھے

اساں پیدا ہوئے، اساں مر جاں گے
اساں اپنو اپنی کر جاں گے
اساں جنت دی اساں دوزخ دی
اساں پیر کتے دی دھر جاں گے
اساں خالی ہتھیں ٹر جاناں
اساں تیری جھولی بھر جاں گے

○

دل جے دسّوں باہر ہووے تے کیہہ کریے
اکھ جے پتنوں پار ہووے تے کیہہ کریے

اپنے آپ نوں میں سمجھاواں کتھوں تیک
جے کوئی آپو خوار ہووے تے کیہہ کریے

دشمن نال تے لڑ سکنیں آں مر سکنیں آں
سامنے اپنا یار ہووے تے کیہہ کریے

گل تے ساری قسمت اُتے آ مُکدی
جت وچ وی جے ہار ہووے تے کیہہ کریے

باہر دے حملے ٹھل لئے نیں ہس کے وی
جے کوئی اندروں وار ہووے تے کیہہ کریے

شاہ جی کلّا رہنا ایناں سوکھا نئیں
جے کوئی انج بیزار ہووے تے کیہہ کریے

○

اساں اڈ دے رہے اساں وسدے رہے
کویں پھلاں راہیں ہسدے رہے

ساڈے پیراں دے وچ چکر سن
اساں چاروں پاسے نسدے رہے

ساڈی جان پچھان سی اپنے نال
اساں اپنے آپ نوں ڈسدے رہے

کوئی گل سی جیہڑی یاد نئیں
لوکی پچھدے رہے اسی دسدے رہے

کیہہ توڑ اے تند ہواواں دا
اساں پتھر وانگوں گھسدے رہے

اک جال سی اُدھڑیاں یاداں دا
جتھے سوچ دے پنچھی پھسدے رہے

اوہ بھوسا بھریا پنچھی سی
اساں ایویں نشانے کسدے رہے

اوہناں ای ساڈی دوری پائی

اساں اک دوجے نوں جان نہ سکے آکے اینیں نیڑے
دشمن ہوئی دنیا ساری دکھ اساں آپ سہیڑے
کیہہ اساں دوش کسے نوں دیئے ایہہ قسمت دے گیڑے

اوہناں ای ساڈی دوری پائی جیہڑے بیٹھے نیڑے

انجام

چھڈدے چھڈدے چھٹ جاندے نیں
سارے رشتے ٹٹ جاندے نیں
پلکاں اُتے چکّن والے
مٹی دے وچ سٹ جاندے نیں

○

کدے پیار دی شکل ابھار تے سہی
ذرا اپنے رنگ کھلار تے سہی

بھاویں ڈب جائیے بھاویں تر جائیے
سانوں جھیلاں وچ اُتار تے سہی

اساں مٹی ہوون جوگے آں
تُوں سانوں کدی پکار تے سہی

ساڈے جوہر آپ ای کھلّن گے
سانوں بھٹی وچوں گزار تے سہی

اساں کجھ وی نہئیں، اساں کنڈے آں
سانوں پھلاں سنگ سنوار تے سہی

شاہ جی خوش رہنا تے سکھو .
چلو اوہدے قول قرار تے سہی

○

کوئی ساڈے کول کمال وی نہئیں
کوئی پیسا ویسا مال وی نہئیں

اسی ماضی لے کے بیٹھے آں
کوئی ایڈا ساڈا حال وی نہئیں

اساں کلّم کلّے ہو گئے آں
سانوں اپنا ذرا خیال وی نہئیں

اوہدے قبضے وچ اساں رہنے واں
جیہڑا لمحے لئی ساڈے نال وی نئیں

اوتھے کیہہ کہیے اوتھے کیہہ لکھیے
جتھے کوئی ہجر وصال وی نئیں

اساں شاہ جی اوہنوں کیہہ پچھیے
ساڈے کول تے کوئی سوال وی نئیں

عشق دا انجام

اپنی اپنی تھاویں سچے سب قیدو سب کھیڑے
ہیر وی اپنی تھاں نئیں جھوٹی اوہنوں وڈھن بھیڑے
رانجھا بھریاں اکھاں لے کے کیہڑے پاسے جاوے
ایس سمندر تے ڈب جاندے نیں سب سدھراں سب بیڑے

فطرت دے رنگ

پل پل مینوں چھوندے جاون ٹھنڈی دا دے بُلّے
میری بنڈ اکھیاں دے اندروال کسے دے کُھلّے
لُوں لُوں دیندے جاون خوشیاں ایہہ موسم بے مُلّے
کیوں نہ ایتھے چلدے چلدے راہی رستہ بُھلّے

○

من دھن تے اساں وار گئے
دل ہتھوں پر ہار گئے

زندہ ساں اساں تعبیراں تے
سانوں سُفنے مار گئے

جیہڑے ڈوبن آئے سن
اوہیوں سانوں تار گئے

ساڈے ورگے ای سن سارے
جیہڑے دریا پار گئے

سوچو ساڈے دشمن جے
ساڈا روپ ای دھار گئے

شاہ جی چنگا ہویا جے
خالی ساڈے وار گئے

○

اوہنوں پانا یا نہ پانا کجھ وی نئیں
اوہدا آنا یا نہ آنا کجھ وی نئیں

ایہہ دنیا تے ہور ای دنیا لگدی اے
ایتھے کسے دا کوئی ٹھکانا کجھ وی نئیں

سارے لوکی اجڑن دے لئی بیٹھے نیں
وسنا یا کوئی شہر وسانا کجھ وی نئیں

پتھر دے ایہہ بت نیں سارے ایہناں لئی
آندا جاندا کوئی زمانہ کجھ وی نیئں

شاہ جی تساں وی اوتھے جا کے ڈگے او
جتھے تہاڈا آنا جانا کجھ وی نیئں

شاہ جی چھڈو اپنی محنت کیہہ کرنی
مجھاں آگے بین وجانا کجھ وی نیئں

توں اپنا حال سنا

اپنا حال تے دس خاں سانوں
ساڈا حال توں چھڈ

اساں تے جھلّے کجھ نیئں پلّے
سانوں سمجھ اجڈ

ساڈی قسمت سُکّا دریا
دلدل دے وچ گڈ

عقل اساڈی کم نئیں کردی
کُھر گئے ساڈے ہڈ

اپنے آپ نوں ویکھ لے پہلاں
انج نہ آنے ٹُڈ

پاگل راتاں چھانن

کمّاں کاراں دے وچ رُجھّے لوکی
حال نہ اپنا جانن

اپنے اپنے حجریاں دے وچ بیٹھے
لوکی خوشیاں مانن

دِس پیندی اے تاریکی وی اوتھے
جتھے ہووے چانن

لکھنا پڑھنا کم اولّا لگدا
پاگل راتاں چھانن

ایہہ اسمان اوہناں دا ہوندا جیہڑے
اس نوں سر تے تانن

○

تاریاں توں لہنا واں
پانیاں چ بہنا واں

ہور کیہہ سناواں میں
بس اداس رہنا واں

غم دے ایس موسم وچ
رج کے شعر کہنا واں

رات دن حیاتی دے
اپنے اُتے سہنا واں

اپنے توں جدا ہو کے
اپنے نال کھہنا واں

اپنے سنگ اُٹھنا واں
اپنے کول بہنا واں

○

بھاویں لوکاں دے وچ وس
دل دی دل نوں وی نہ دس

کیہہ جاناں میں عشق کتھا
کتھے جا کے ہونی بس

کجھ وی تیرے وس وچ نئیں
بھاویں رو تے بھاویں ہس

میں ڈرنا واں اکھاں توں
ایہہ بدل دی جانا وس
رُسوائی کوئی چنگی نئیں
پے جاندی پر ایہدی جھس

شاہ جی جے نہ ہوندا اوہ
سب کجھ ہو جاندا بے رس

دعا

میریا ربا
ڈاڈھیا ربا
ڈاڈھا ایں توں
تیرے سامنے اس بندے دا
کیہہ چلے گا وس

ایہہ محصور تری دنیا وچ
کدھر جاوے نس
ٹُرٹُر پیریں چھالے پے گئے
ہو گئی اسس دی بس

ربّا! ایس وچارے نوں ہن
تونیتوں رستہ دس

انج ای سہی

تیرا میرا رشتہ کیہہ
کجھ وی نئیں تے انج ای سہی
تُوں میرے میں تیرے لئی
کجھ وی نئیں تے انج ای سہی
نیناں وچوں نیندر گئی

کجھ وی نئیں تے انج ای سہی
ساڈی گل اے ساڈے جہی
کجھ وی نئیں تے انج ای سہی
انج ای سہی فر انج ای سہی
بھگتاں گے اساں سر تے پئی
تیرے نال ایہہ ساڈی رہی

○

جد کوئی سکّا پتہ جھڑیا
مینوں اکلاپے آ پھڑیا

کیہو جئی ایہہ آزادی اے
مَیں واں سوچ دے پنجرے تڑیا

کیوں اوہنیں کیلیا مینوں
انگ انگ اوہدا منتر لڑیا

اکھّاں خواباں دے نال جڑیاں
اگاں دے نال جثہ سڑیا

دل دا شیشہ کٹی جاوے
کنھیں مندری ہیرا جڑیا

شاہ جی سانوں لے ڈبے او
تہانوں کس توں پیر سی پھڑیا

○

اساں ٹُٹدے رہے اساں جُڑدے رہے
اساں بن کھمباں دی اُڈ دے رہے

اساں خورے کنھوں ملنا سی
ایویں سجّے کھبّے مُڑ دے رہے

اساں پلٹے کھیسے سیندے کیہ
ساڈے ہتھیں پیسے تھُڑ دے رہے

اساں سدھی نہر حیاتی وچ
کویں پٹھے سدھے رڑھدے رہے

اوہ تگڑے سن ، اوہ ہسدے رہے
اساں ماڑے ساں، اساں کڑھدے رہے

اساں ددھ ساں مٹھی اگ اُتے
اساں ہولی ہولی سڑھدے رہے

توں کیہہ جانیں

توں کیہہ جانیں
جد کوئی لمحہ
تیریاں یاداں دا بی لے کے ہولی ہولی
میرے دل دی بنجر دھرتی اُتے
بو جاندا اے

اندرو اندری، خورے مینوں کیہہ ہو جاندا اے
دل دی دھڑکن رُک جاندی اے
ہر اک جذبہ کھو جاندا اے
اکھاں وچ جگراتے جھئے اُگ پیندے نیں
میں فیر اوس سمے وچ بیٹھا
اندروں باہروں ہِل جاناں واں
چورا چورا ہو جاناں واں
مٹی دے وچ مِل جاناں واں

سوچاں

جس پاسے وی سوچاں ٹُریاں
واپس نئیوں آیاں
اوہنوں تارے گِننے پے گئے
جنھے آساں لائیاں
ساری دنیا کہندی سی تے
مل گئیاں رُسوائیاں

اوہدا لہو نہ لبھے کوئی
جنھوں ماریا بھائیاں
اتھرو نیں تے دو اکھاں نیں
نہیں تے نے دو کھائیاں
بندیاں نال محبت ساڈی
ایہیو گل کمایاں
میں واں تیرا بندہ آخر
معاف کریں اوسایاں !

تیرے نال کھلو نئیں سکدا
حدّاں نوں میں چھو نئیں سکدا

تیرا ناں ایں لخیا ایتھے
اپنا دامن دھو نئیں سکدا

حیرت دے وچ بیٹھا واں میں
ہس نئیں سکدا، رو نئیں سکدا

جے جاگاں تے جاگ نئیں سکدا
جے سوواں تے سو نئیں سکدا

اوہنو کم ای پے گیا کرنا
جیہڑا کدی وی ہو نئیں سکدا

شاہ جی جنہیں لفظ لکھے نیں
اوہ تے کدی وی مو نئیں سکدا

○

تیرا میرا جوڑ وی کیہہ سی
پر اس عشق دا توڑ وی کیہہ سی

لوکاں دا وی ہاسا بنیا
انج رووں دی لوڑ وی کیہہ سی

ایہہ جادو سی حسن دا جادو
اس جادو دا موڑ وی کیہہ سی

سارا لطف ای رہ گیا وچّے
دنداں تھلّے روڑ دی کیہہ سی

ایہہ تے اوہدی رحمت ہوئی
ورنہ اوہدر تھوڑ دی کیہہ سی

شاہ جی کئی چٹاناں ڈگیاں
خورے تھلّے کھوڑ دی کیہہ سی

ذات دا عرفان

اپنی ذات دے آل دوالے
کد دا گھمنا پھرناں واں میں
کندھاں چمنا پھرناں واں میں
ویکھ رہیا واں سبّے کھبّے
شاید اپنے اندر دا ہن
مینوں کوئی رستہ لبھے

مشکل

جو جی آئے کردا جا توں
تیرے ہتھ وچ میرا لوں لوں
پنچھی جال چ پھسدا جاوے
پھڑ پھڑ مارے پر اوہ جوں جوں

دس خاں ہن کیہہ لبھیے

کنیاں گلاں کر بیٹھے آں
کنیاں ہور کراں گے

اونیاں ہور ودھن گیاں گلاں
جنیاں ہور کراں گے

اکھاں نیں جے سکیاں زمیناں
سِنیاں ہور کراں گے

آخری صورت

ہر پاسے ویرانی وسدی مر گئیاں شہنائیاں
جیہڑیاں ڈبیاں دل دریا وچ سدھراں باہر نہ آیاں
میرے سامنے آ کے پنجیاں فیر اوہو تنہائیاں

تن شعر

ویکھو درختاں تے وی گہنے پیئے
دوروں جگمگ چمکن ٹہنے پیئے

ایہہ تے خورے ساڈیاں سدھراں نیں
لوکی سمجھن طعنے سہنے پیئے

بھرے ہوئے ساں اساں وی اکھاں وانگ
سانوں فیر کجھ شعر ای کہنے پیئے

اک شعر

ویکھ توں ساڈیاں گلاں اندر دی
تیرے سُنیاں کجھ تے معنے پئے

اپنا نشہ لہین توں بعد

اگ بجھی نئیں اندر والی
ہنجو بن گئے ہاواں
سارے اوہدا ہاسا ویکھن
کنھوں زخم وکھاواں

منزل ساڈے سامنے ہے سی
سانوں روکیا راہواں
کجھ وی نئیں سی اپنے وس وچ
ٹُٹیاں رہ گئیاں بانہواں
تھاں تھاں دھکے پیندے اوہنوں
جیہڑا ملدا تھاواں
ربّا ہر در پھر آئے آں
سانوں ملن پناہواں

ایہہ وی ضروری کم اے

دسّو ایہہ وی کم اے کوئی
بہہ کے اوہنوں یاد کرو
دسّو ایہہ وی کم اے کوئی
اپنا گھر برباد کرو

دسّو ایہہ وی کم اے کوئی
دل اپنا ناشاد کرو
دسّو ایہہ وی کم اے کوئی
درد نواں ایجاد کرو
پر جے انج دا کم نہ ہووے
مینوں کوئی غم نہ ہووے
میری اکھ وی نم نہ ہووے

تن شعر

اوس سوال دا کیہہ کریے
جہدا جواب نہ بنے کوئی

اوتھے ضرباں کیہہ دیے
جتھے حساب نہ بنے کوئی

یارو تساں دعا کرنا
تہانوں عذاب نہ بنے کوئی

تن شعر

ایویں کڑھن دا فیدا کیہہ
ایویں اپنے نال نہ لڑ

دنیا ایہو چاہندی اے
پئی توں کلیاں بہہ کے سڑ

آپنے آپ تے کھل جا توں
جا کے لگ کسے دے لڑ

مکالمے توں بعد

دریا وانگوں چلیا ساں میں
سب کجھ بہہ گیا وچ

شوق سمندر بنیا جس دم
سب کجھ رہ گیا وچ

تن شعر

ایہہ گل کریے کوئی گل وی نئیں
ساڈی مشکلاں دا کوئی حل وی نئیں

اساں وقت گزار کے کیہہ کریے
ساڈی اج وی نئیں ساڈی کل وی نئیں

اساں صدی گزار کے بیٹھے آں
ساڈے ہتھاں وچ اک پل وی نئیں

کون کرے ساڈی دلجوئی

ٹِکے نہ اک تھاں تے خوشبوئی
خورے کیوں ایہہ جھلّی ہوئی
ایہنوں وا نے دتّی لوری
چاندنی اس تے پائی لوئی
ایہنوں آ کے شبنم دھوتا
ایہنوں ہتھ نہ لائے کوئی
دوروں بیٹھا تکنا واں میں
ساڈی کون کرے دلجوئی
دل وی ڈبیا، اکھ وی روئی
ایتھے گل کرے کیہہ کوئی

تیری گل وی جھوٹ تے نئیں

تینوں کیہڑی گل تے آکھاں
سب کجھ دل نے کیتا

آپو زہر بنایا اس نے
آپو گھٹ گھٹ پیتا

آپو ای پھٹ لایا اکھ نے
آپو پھٹ پھٹ سیتا

کیویں روح وکھاواں تینوں
سب کجھ فیتا فیتا

تیرا دوش نہ کوئی اس وچ
ساڈے اندر چیتا

آخری ملاقات

ذرا بنھ کے رکھ توں بدلاں نوں
سانوں کسے برسات دی لوڑ کوئی نئیں

اساں رات گزار کے بیٹھے آں
سانوں ہور اک رات دی لوڑ کوئی نئیں

سانوں چھڈ دیویں بھاویں لے جاویں
سانوں اپنی ذات دی لوڑ کوئی نیئں

اساں جن نوں اکھ وچ لے چلے
سانوں کسے سوغات دی لوڑ کوئی نیئں

کدی بہہ کے سانوں توں سوچیا کر
سانوں کسی برات دی لوڑ کوئی نیئں

میرے سامنے میرا خواب آیا

میرے سامنے آ بیٹھا جد میرا اپنا خواب
میری ذات دے اندر کھلیا حسرت دا اک باب

اوہدے خد و خال سن انج دے جویں سُرخ گلاب
واہ ربا کیہہ حسن بنایا نہ کوئی حد حساب

جیویں اک سوال نوں لبھا شیشے وچ جواب
اندروں کوئی دسّے مینوں ایہہ ہے سب سراب

میرے وہم دی عادت نے فر کیتی خوشی خراب
فیر وی بیٹھا لکھدا جاواں خواباں بھری کتاب

کنھوں جا کے دسّاں ہن میں اپنا درد عذاب
اکھاں وچوں ڈُلھدی جاوے شاہ جی حسن شراب

پیراں دا جدوں ساتھ نہ دیون پُھٹ پھٹ رون چھالے دی
سمجھو رستہ بُھل آئے نیں رستہ دسّن والے دی

ساڈی اس آزادی نوں کوئی نیڑے ہو کے دیکھے تے
سانوں مکڑی کر دیندے نیں ساڈے گھر دے جالے دی

ساڈے خوف نے سانوں باہروں کنیں تالے لائے نیں
ساڈے کولوں تے کھلّے نہیں اجے اندر والے تالے دی

توں کیہہ جانیں عشق دا رولا ایہہ تے ہڑھ توں بھیڑا اے
ایتھے دریا بن جاندے نیں چھوٹے نالے دی

اکھاں ورگے زخم اساڈے لہو دے اندر بھجّے نیں
ساڈے لئی سب سوہے ہو گئے گورے وی تے کالے وی

لگدا اے پئی سارا گھر ای میرے اُتّے آ ڈِگناں
میرے اندر تڑک رہے نیں میری چھت دے بالے وی

اپنی انا دا شیشہ بھاویں کنّاں چور وچور ہویا
اک اک ٹکڑے دے اندر اے اپنی شکل تے حالے وی

تن شعر

جدوں جھلکیا پیار اوہناں اکھاں وچ
اساں کلّے ہو گئے لکھاں وچ

اساں کیہہ دسیے ساڈی قیمت کیہہ
اساں تُل گئے آں جد لکھاں وچ

اڈدا سی اوہ نشیاں دے وچ
اساں ویکھیا اوہنوں دکھاں وچ

نِن شعر

کویں اپنے دل دھیان کریے
ترے درد نوں کویں بیان کریے

ترے نال ای اک مک ہو گئے آں
اساں کسے دی کیہہ پچھان کریے

اساں اپنا وقت لنگھا دتا
کیوں پیدا نواں ارمان کریے

اپنی موج

اساں آساں اوہدیاں لائیاں نیں جہدا او خدا کدی نشاں وی نیئں
ساڈا دل کہندا اوہنیں مل جانا جہدا عقل نوں وہم گماں وی نیئں
اساں کتھوں لبھدے پھرنے آں سانوں کسے دی کوئی پچھان وی نیئں
اساں انج جہان نوں ویکھنے آں جویں ساڈے بنا جہاں دی نیئں

اک شعر

سانوں راہ توں روکن والیو ہن
اساں راہواں وچوں ہٹ گئے آں

○

تیرا سانوں دھیان تے رہے گا
بندے وچ انسان تے رہے گا

جتھے مرضی زندہ رہیں توں
ملن دا اک امکان تے رہے گا

تیرے باہجوں وی چنگا اے
دل جنگل سنسان تے رہے گا

تیری صورت سامنے رہے گی
تیرا شاہ حیران تے رہے گا

اس نوں وڈی دولت کیہہ اے
دل وچ اک ارمان تے رہے گا

○

اساں راہواں وچوں لنگھے نئیں
اساں درد کھجوریں ٹنگے نئیں

چلو چھڈو گلاں باتاں نوں
اساں بھیڑے آں اساں چنگے نئیں

اساں تہاڈے وانگوں سوچیا نئیں
اساں خواب کسے توں منگے نئیں

اساں کھل کے اوہنوں چاہیا اے
اساں دل دی گل تے سنگے نئیں

ساڈا اپنا رنگ سی شعراں دا
اساں کسے دے رنگ چ رنگے نئیں

آخر کار

خوشیاں دے سب لمحے جیویں پُھلّاں وانگر ہوندے نیں
غم دے سمے پر سانوں کیویں کنڈیاں وانگر چھوندے نیں
دُکھ ہووے یا سکھ ہووے اوہ دوہاں نے نئیں رہ جاناں
پھلاں وانگر حُسن والے کنڈیاں وانگر روندے نیں

منزل توں دوری دا احساس

کیہہ جاناں میں ٹریا جاواں خورے کیہڑے پاسے
پچھے پچھے ٹُردے آون کجھ انجانے ہاسے
کدھروں آیا کدّھر جاناں اِس راہی نے شاہ جی
پُچھو تے سہی ایہدے کول نیں کیہڑے آس دلاسے

انج وی ہوسکدا اے

چھڈو شاہ جی لوکاں نوں، تساں کاہنوں آڈا لایا
جد کوئی بندہ ٹُردا اے تے ٹُرپیندا اے سایا
تہاڈے آل دوالے سب کجھ تہاڈے لئی ہے بنیا
سب کجھ اپنا کر لیئے تے رہندا کون پرایا

ہن کوئی گل تے ہووے

اپنے آپ تو نکل کے ہن کجھ دنیا دی ویکھو
سائے مانن والیو لوکو دھپاں وی تے سیکو
ساڈے کول دی بیٹھو آکے گل سناؤ کوئی
اپنا آپ دکھاؤ سانوں لا چھڈو ہن لوئی

ساڈا نظام

روٹیاں لاون والے شاہ جی چھنڈ چھنڈ روٹیاں لاندے رہے
کھاون والے ہولی ہولی ونڈ ونڈ روٹیاں کھاندے رہے

ساڈا دُکھ

ساڈے ہتھ وچ جنّیں دا) سن
سارے کھلونے کھنڈ دے سن
اوہناں کول وی ایہو کجھ سی
جیہڑے محبتّاں ونڈ دے سن

اوکھے عشق دے پینڈے

اوکھے رستے وی آنے نیں کنڈیاں نیں وی اڑناں ایں
ٹھوٹیاں نے وی ڈنگنا ایں تے سپّاں نیں وی لڑناں ایں
اُس منزل تک کون اپڑے گا جس دی حسرت دل وچ رہی
جس دے پینڈے بین توں پہلاں اپنی اگ وچ سڑنا ایں

اوہنوں دوش کیہہ دینا

توں کیہہ جانیں ہولی ہولی کیویں خواب اسارے گئے
توں کیہہ جانیں اکھاں اندر تارے کنج اتارے گئے
توں کیہہ جانیں منظر منظر دھو کے کنج نکھارے گئے
جم گئی مٹی اکھاں اُتے پر اوہدے رنگ نتارے گئے
یعنی جنیں کم سی سارے آخر کار سنوارے گئے
پر جدوں اوہ ساڈے سامنے آیا ساتھوں گل ای نئیں ہوئی
اوہنوں دوش کیہہ دیون جیہڑے اپنے ہتھوں مارے گئے

○

نئیں ملنا تے نہ ملنا کر اساں وی ایویں ہلدے نئیں
خوشبو دیندے نیں واواں نوں پھل کدی ایویں کھلدے نئیں

بدّل لے کے بیٹھے آں پر ساتھوں ورہن وی نئیں ہوندا
سفنے پتھر ہو جاون تے چھیتی کترے ہلدے نئیں

میرے حال تے ہسیں نہ توں، ویکھیں ذرا دھیان کریں
ہاسیاں ہتھوں لگّن والے زخم کدی وی سلدے نئیں

اساں واں کوڑے اک ورگ تے، توں ای مٹھا ہو جا کجھ
توں جے ایناں چنگا ایں تے بھیڑے اساں وی دل دے نئیں

اپنے آپ تے قابو رکھ توں آخر سب کجھ بھل جاناں
جے آرام ضرورت ہووے زخم نوں ایویں چھلدے نئیں

چلن والے وچ طوفاناں اپڑ جاندے منزل تے
کنڈیاں اتے ڈوب جاندے نیں جیہڑے کشتیاں ٹھلدے نئیں

مرضی اپنوں اپنی

کنّاں چر اساں سوچدے رہے
کوئی ملے تے گل کر لیے
دل نوں اپنے ول کر لیے
مسلے دا کوئی حل کر لیے
آخر ویلا آیا اوہ
کنّاں چر اسی ملدے رہے

پھُل خوشی دے کھلدے رہے
زخم اساڈے سلدے رہے
لیکن اوہو ہویا فر
جتھوں دل مرا ڈردا سی
کھلیا راز ایہہ میرے تے
گل وچ گل کدی نئیں بندی
اوہدی مرضی وکھری اے
تیری ہے تیرے من دی

سعد سماں

جدوں بدلاں وچوں چن وخیا
جدوں چاندی چمکی اکھاں وچ
جدوں دل نے اوہداناں لخیا

جدوں اُس توں اوہنوں منگیا میں
جدوں اوہنے میرے دل تکیا
جدوں اپنے آپ توں سنگیا میں

جدوں نیناں وچوں ہسیا اوہ
جدوں اگاں لگیاں سینے وچ
جدوں میرے من وچ وسیا اوہ

جدوں کھلیا پھل گلاباں دا
جدوں مہکیا اندر باہر مرا
جدوں ویکھیا رخ میں خواباں دا

اساں سوچیا کیہہ تے ہویا کیہہ

اساں سوچیا سی اوہ کجھ وی نئیں
اساں جو چاہواں گے ہو جائے گا
اساں جاگاں گے او جاگے گا
اساں سواں گے اوہ سو جائے گا
سانوں کدی خیال وی نئیں آیا
کوئی ساتھوں وکھ کھلو جائے گا
کوئی بدّل بن کے پتھر نوں
کدی شیشے وانگر دھو جائے گا

بے مقصد کوشش

تہاڈی گرمی سردی اپنی تھاں ایہہ تھپر اویں تڑکدے نئیں
تساں زخمی ہو کے پھردے رہو لوکی اویں نمک وی چھڑکدے نئیں
چلو چھڈو شاہ جی گلاں نوں میٹھے اویں پانی رڑکدے نئیں

بہارے بہارے

پاگل پن دا دورا پیندا اے جد مینوں
جی کردا اے
اپنے آپ نوں ماراں
اوہنوں گاہلاں کڈھاں
جدیاں گلاں دو دھاری تلواراں

جی کردا اے اوہنوں اکّا ای بھل جاواں
اپنے دل نوں اپنی مرضی اگے ہاراں
کیویں دساں لوکاں نوں ہیں
کیویں اوہنیں کلّا کیتا مینوں وچ ہزاراں
پر فر سوچناں، اوہدا دوش وی کیہہ اے
پھلّاں نیں تے کھڑناں ہوندا وچ بہاراں

میں تے تیرے لئی آں

دیکھیں میری قدر کریں توں میں تیرا لشکارا
میریاں اکھاں دے وچ چن اے تیرے متھے تارا
اکھاں بھر بھر پی لے پانی چاہت دے اس کھوتے
جو وی ہاں میں تیرے لئی ہاں مٹھّا ہاں یا کھارا
چاہت وچ تے پی جاندے نیں لوک سمندر سارا

فنا

جد دی پانی نتّرناں ایں
سب کجھ تھلّے بہہ جاناں ایں
مٹیو مٹّی ہو جاناں ایں
ایتھے کنھیں رہ جاناں ایں

جے

تیرا نشہ وی لہہ جاناں ایں
اساں وی سب کجھ کہہ جاناں ایں
تیری یاد دے سرتے ویکھیں
تیرا دُکھ اسی سہہ جاناں ایں
پچھے فر کیہہ رہ جاناں ایں

آخر کیوں

مینوں انج کیوں لگدا اے
جیویں بس کوئی میرے لئی اے
مینوں انج کیوں لگدا اے
میری خواہش اوہدے جیہی اے
کجھ وی نئیں تے آخر کیوں فر
میری نیندر دی اڈ گئی اے
مینوں کیوں فر رات دنے ایہہ
اگ پرائی سیکنی پئی اے
آخر کیوں
شاید سب کجھ اوہدے لئی اے

محبت تے خواب

بچیاں ورگیاں میریاں گلاں
اوہنوں پچھ پچھ خواب میں ویکھاں
اوہدے لئی میں وقت نوں ٹھلاں
اوہدے لئی میں مردا جاواں
پر میں ایناں کیویں چلاں
جتھے دھپ نہ پوری ہووے
کوٹھے کدی نئیں چڑھدیاں داں

اوہدے بعدوں سوچناواں میں
جا کے کسراں راہواں ملّاں
بچیاں ورگیاں میریاں گلّاں
اپنا سبق وی بُھلیا مینوں
بیٹھا ایویں ورقے تھلّاں

○

اساں کرئیے کیہہ اس روون دا
سانوں ڈاڈھا دُکھ اے ہوون دا

ساڈی اکھّاں تھلّے جھولی سی
سانوں آیا نہ دل دھوون دا

رڑکن کنڈے اکھّاں وچ
موسم ہے غم بوون دا

شاہ جی ایہہ وی کر ویکھو
لطف ہے اوہنوں کھوون دا

شاہ جی ! بارش خواباں دی
ایہہ ویلا ہے سوون دا

دو شعر

شمع وانگر نہ روندے تے چنگا سی
اسی وی پتھر دل ہوندے تے چنگا سی

خواباں وچ وی منظر جاگدے پھردے نیں
کیویں کہیے جے سوندے تے چنگا سی

دو شعر

انج نہ آکھو بجھ نئیں سکدا رل نئیں سکدا
میں تے ایہناں لوکاں دے سنگ چل نئیں سکدا

اپنی جڑھ نال جڑیا ہویا پوداواں میں
جتھوں کٹ کے کدی وی کوئی پھل نہیں سکدا

اگ تے پانی

پانی پانی ہو گیا سب کجھ
ہتھ کسے کیہہ آنا سی

دولواں اُتے بجلی ڈگی
برفاں پگھل ای جانا سی

ملاقات

بجلی لشکی منظر وِنھیا
اکھ نے ہنجو ہنجو دل تے
ہولی ہولی ناں ترا لخیا

○

عشق دی اگ وچ پھک کے ویکھ
اوہدے غم وچ مک کے ویکھ

وٹّے مار نہ بیری تے
تھلّوں کنڈے چک کے ویکھ

چلدے چلدے انج نہ تک
منظر نوں ذرا رُک کے ویکھ

پورا چن جے ویکھنا ایں
بدلاں اندر لہک کے ویکھ

پیراں وچ دی خلقت اے
تھوڑا جناں جھک کے ویکھ

آخر تے ایہہ ہونا ایں

سردیاں دی اس دُھپ دے اندر
کنّی دیر مَیں بیٹھا رہاں گا
آخر شام تے ہوجانی ایں
ہولی ہولی دُنیا ساری
تھاؤں تھائیں سوجانی ایں

مشورہ

چھڈ دے آہر اوہنوں ملنے دا ہُن
نئیں تے شدّت ہور ودھے گی
دُھپ دے اندر جاویں گا تے
دُھپ دی حدّت ہور ودھے گی

ساڈی وی سنو

لوکاں دے سنگ رہناں جے تے
لوکاں نوں خوش رکھنا پیندا
تہانوں تے بس اپنی پئی اے
دسدا نئیں کیوں چڑھدا لہندا
شاہ جی رُک کے سن تے لو کجھ
ہر کوئی تہانوں پھڑ پھڑ کہندا

ادے بارے وچ اک عجیب سوچ

جیویں اک مکئی دا دانہ
بھٹی دے وچ بُھجدا اے تے
پھٹ کے کِھل بن جاندا اے
اوہنوں ویکھو تے ہر منظر
اکھاں اندر ٹٹڑا ٹٹڑا
جُڑ کے دل بن جاندا اے

سپنا تے فر سپنا اے

سپنا ویکھنا سوکھا اے
پر جد ایہہ ٹٹ جاوے تے
کٹھا کرنا اوکھا اے

پیغام

اوہنوں آکھ دویں توں جا کے
اساں اینیں ستے نئیں ہوئے
اساں منزل اپنی تھاں اُتّے
اساں کدی رستے نئیں ہوئے

میرا حال نہ پُچھو لوکو میرا حال نہ کوئی
شیشہ اوہیو شیشہ ہوندا جس وچ وال نہ کوئی

جو کجھ وی میں کھٹیا وٹیا ایس جہانے لگیا
اگلے سفر تے کیہہ نکلاں میں کھیسے مال نہ کوئی

لازم تے ملزوم ہے سب کجھ ایہو سمجھے آیا
حسن نقابوں باہر آوے تے جھلّے جھال نہ کوئی

میرے سامنے دو شمشیراں باہر نیاموں آیاں
اکھاں دے وچ چمک اوہناں دی ہتھ وچ ڈھال نہ کوئی

اپنے آپ تے مان نہ کرنا ٹٹ جاندا جے آخر
عشق شکنجہ پے جاوے تے چلدی چال نہ کوئی

اوس جہان دی خاطر سانوں اک لمحہ نہ لبھیا
جس دا انت حساب نہ کوئی صدیاں سال نہ کوئی

شاہ جی جد تک ویکھو تے سارے رنگ نیں اپنے
جے ویکھو تے نیلا، پیلا، کالا، لال نہ کوئی

تن شعر

تینوں میری اذیت دا اندازہ کیویں ہو سکدا سی
میرے بندی خانے تے دروازہ کیویں ہو سکدا سی

توں تے اک تخلیق ایں جیہڑی متھے اُتے چمکی اے
میری چاہت دے چہرے تے غازہ کیویں ہو سکدا سی

تہانوں کنیں آکھیا سی پٹی اوہنوں بہہ کے یاد کرو
چاہندے نہ تھے زخم اساڈا تازہ کیویں ہو سکدا سی

بادل چاند ہوا اور مَیں

اگرچہ سمندر رستے میں بڑے دلکش جزیرے تھے
مجھے ہر حال میں لیکن سمندر پار جانا تھا

سبز رُتوں کی جھلمل میں شاخیں پھول اٹھاتی ہیں
بھٹکے بھٹکے سے پھرتے ہیں بادل چاند ہوا اور میں

ہم دونوں آغاز پہ پہنچے
یہ کیسا انجام ہوا ہے

تمہی ملتے تو اچھا تھا

جہاں پھولوں کو کھلنا تھا وہیں کھلتے تو اچھا تھا
تمہی کو ہم نے چاہا تھا تمہی ملتے تو اچھا تھا

تم نے کیسا یہ رابطہ رکھا
نہ ملے ہو نہ فاصلہ رکھا

کتنا نازک ہے وہ پری پیکر
جس کا جگنو سے ہاتھ جل جائے

اُداس موسم کے رتجگے

بحرِ رجز میں ہوں نہ میں بحرِ رمل میں ہوں
مَیں تو کسی کی یاد کے مشکل عمل میں ہوں

اُس نے پوچھا جناب کیسے ہو
اِس خوشی کا حساب کیسے ہو

بولے تو لفظ باعثِ الزام ہو گئے
ہم چپ رہے تو اور بھی بدنام ہو گئے

ہمیں اقرار کرنا تھا

جو بھٹکتا ہے وہی راہ بنا جاتا ہے
ورنہ بستی میں کہاں سیدھا چلا جاتا ہے

اتنا لکھوں گا ترے بعد ترے بارے میں
آنے والوں نے تجھے پہلے ہی دیکھا ہو گا

تجھ سے ملنا بھی بہت کام ہوا کرتا تھا
روز ہوتی تھیں ترے ساتھ ضروری باتیں

مجھے کچھ اور کہنا تھا

مجھ سا کوئی جہان میں نادان بھی نہ ہو
کرکے جو عشق کہتا ہے نقصان بھی نہ ہو

محرومیوں کا اور بھی احساس یوں ہُوا
چاہا تھا جو بھی تیرے سوا مجھ کو مل گیا

کہنے کو اک الف تھا مگر اب کھُلا کہ وہ
پہلا مکالمہ تھا مرا زندگی کے ساتھ

اُدھوری رات کا غم

اپنی اپنی انا کو بھلایا جا سکتا تھا
شاید سارا شہر بچایا جا سکتا تھا

شہرت کے ساتھ ساتھ بڑھا ہے یہ اضطراب
گمنام سا وہ شخص ہمیں مانتا نہیں

ادب کی بات ہے طاقت سے حل نہیں ہو گی
یہاں تو سر کی ضرورت ہے ہمسری کے لیے

اِک کمی سی رہ گئی

وہ مجھ کو چھوڑ گیا تو مجھے یقیں آیا
کوئی بھی شخص ضروری نہیں کسی کے لیے

دل بھی کیسی شے ہے دیکھو پھر خالی کا خالی
گرچہ اس میں ڈالے میں نے آنکھیں بھر بھر خواب

تُو کبھی جو پڑھنے بیٹھے مجھے حرف حرف دیکھے
تری آنکھیں بھیگ جائیں تو کتاب بھول جائے

تشنگی باقی رہے گی

جب تلک اک تشنگی باقی رہے گی
تیرے اندر دلکشی باقی رہے گی

اُس کو خوشبو کی طرح ساتھ بھی رکھوں اپنے
اور پھر اس کو زمانے سے چھپانا چاہوں

جو شخص بھی ملتا ہے سمجھو کہ پرایا ہے
اک خواب سے نکلا ہے اک خواب میں آیا ہے

کوئی شام شہرِ خراب میں کوئی رسم بھی نہ نبھا سکا

وہ چلا گیا مجھے چھوڑ کر مگر اپنی یاد بھی دے گیا
میں کھڑا ہوں کیسے مقام پر نہ فراق ہے نہ وصال ہے

تُو نے یونہی محسوس کیا ہے ورنہ دل میں کچھ بھی نہ تھا
بس اک تیری چاہت تھی اور وہ بھی غیر شعوری تھی

کوئی بتائے اُسے کس کے روبرو لائیں
یہ آئنہ بھی تو اُلٹی مثال بولتا ہے

ڈھیر غلے کا اگر ہے تو نہیں اُس کے لیے
چونچ میں چڑیا کے آتے ہیں فقط دانے دو

یونہی نہیں ہیں یہ ایذا پسندیاں اپنی
ہم اس کے غم سے خوشی بھی کشید کرتے ہیں

تم محبت کو تجارت کی طرح لیتے تھے
یوں نہ ہوتا تو تمہیں اس میں خسارا ہوتا

نہیں کچھ بھول سکتے ہم

مَیں اختیار کے لمحے بھی مخمصے میں ہوں
کہ مارنا بھی ہے دشمن کو اور بچانا بھی

لب پہ ہے ا[illegible] کر اور ہے دل میں تمنا بھی
اُس کی آنکھوں میں دیکھو تو دھوپ بھی ہے اور بارش بھی

بلندی پر پہنچنے کی مرے اندر جو خواہش تھی
اسی خواہش نے پھر مجھ کو بلندی سے اتارا تھا

چلو اک لفظ لکھتے ہیں

آئنہ تھا اس لیے رہتا کہاں
مَیں تو ہوں ردِ عمل میں ٹوٹ کر بکھرا ہوا
کون جوڑے گا مجھے
کون دیکھے گا مرے اندر تجھے

سنگ اٹھا کر مجھ کو ایسے کیوں زمانہ ڈھونڈتا ہے
آئنہ تو ٹوٹنے کو اک بہانہ ڈھونڈتا ہے